

פסיכולוגיה חברתית (על קצה המזלג...)

1. קונפורמיות

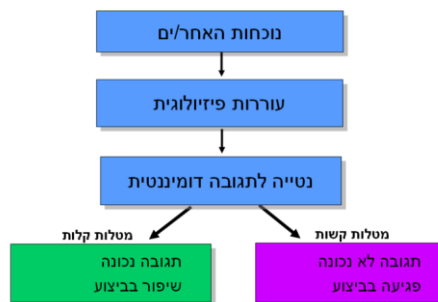
קונפורמיות (בעברית: תואמנות) היא הליכה בתלם, הסתגלות, שינוי בהתנהגות או אמונות של אינדיבידואלים בהתאם לנורמות או כללים הנהוגים בחברה או בקבוצה.

ניסוי הקונפורמיות של אש

אש הושיב שבעה אנשים בחדר, הציג לנבדקים שני קוים שונים באורכם, וקו שלישי. ושאל אותם איזה, מבין שני הקוים הראשונים, זהה באורכו לקו השלישי. הם היו צריכים לענות בקול רם, בזה אחר זה. השאלה היתה קלה - היה מאד ברור מהי התשובה הנכונה. אבל כל הנוכחים בכיתה חוץ מאחד היו משתפי-פעולה, ואמרו בכוונה תשובה שגויה! הנבדק האמיתי נתבקש לענות אחרון. מטרת הניסוי היתה לבדוק - כמה נבדקים יתנהגו בצורה "קונפורמית" ויתנו תשובה שגויה. התוצאה היתה מאד מפתיעה - יותר משליש מהנבדקים טעו! זאת, למרות שהלחץ החברתי כאן הוא מינימלי - אין שום עונש למי שנותן תשובה שגויה!

2. הקלזה חברתית

הקלה חברתית – פתרון ע"פ מודל Zajonc [1965]

דוגמאות:

בריאות - נמצא כי כמות האוכל שאנשים אוכלים בארוחות תלויה במספר האנשים האוכלים אתם.

ספורט - נמצא כי נוכחות קהל במגרשי הספורט משפרת את הביצוע של השחקנים על המגרש. האם המגרש הביתי הוא תמיד יתרון? לרוב כן אבל לעתים העוררות המוגברת יכולה להביא את השחקנים למצב של הפסד בעקבות יתר- מתח.

ידע מצמיח תנוך

3. דה אינדיזידואציה (אובדן העצמי)

פיליפ זימברדו 1970, ליאון פסטינגר 1952: דה אינדיבידואציה- התמוטטות מנגנוני השליטה העצמית של הפרט בהיותו חלק מקבוצה, בקבוצה או בהמון, אדם מאבד את זהותו ומזדהה עם הקבוצה פעילותה ומטרותיה. ההשתייכות לקבוצה - מפחיתה את המחויבות לפי הנורמות החברתיות, מפחיתה אחריות היחיד להתנהגותו ומורידה את מדת האכפתיות שלו מתוצאות התנהגותו. דוגמאות: התנהגות אוהדים במגרשי הספורט, בהופעות המוניות התנהגויות חריגות בצבא. מחקר שדה DIENER 1976 בדקו ילדים בתנאי אלמוניות שונים: חלק נשארו בתלבושת בית הספר (אלמוניות גבוהה) וחלק אקראי, התבקשו למסור את שמם וכתבתם (אלמוניות נמוכה). בפינת החדר הייתה קערת מטבעות וקערת עוגיות. והחוקרת אמרה שלכל אחד מותר לקחת ממתק אחד, לאחר צאתה מהחדר צפו בילדים והתברר שבקבוצה האלמונית היו יחסית, יותר ילדים שהפרו את הכללים מאשר בקבוצה המזוהה. 1970 WATSON בדק דפוסי מלחמה ב-200 תרבויות ומצא שבתרבויות בהן מכוסות פני הלוחמים במסכות גדלה נכונותם לענות שבויים מאשר התרבויות בהן פני הלוחמים חשופים.